

**VISUOMENINĖS ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS IR PRIEŽIŪROS KOMISIJOS
PRIE VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS POSĖDŽIO
P R O T O K O L A S**

2021-09-18 Nr. 57
Vilnius

Posėdis įvyko 2021-09-18
Pasitarimo pirmininkas – Dainius Labeckis
Pasitarimo sekretorė – Roma Vasyliūtė-Byrne

DALYVAVO:

Komisijos nariai Andreas Byrne, Algis Davenis, Banga Grigaliūnaitė, Pranas Gudaitis, Dainius Labeckis, Laura Pačtauskaitė, Roma Vasyliūtė-Byrne.

SVARSTYTA:

1. Dėl medžių Eišiškių pl. 25 (pagal projektą).
2. Dėl medžių Baltupio g. 63 (pagal projektą).
3. Dėl medžių Barčių g. 1 (pagal projektą).
4. Dėl medžio Bazilijonų g. 3 (pagal projektą).
5. Dėl eglės Rokantiškių kapinėse, 64-3-2.
6. Dėl medžių Pakraščio g. 10 (pagal projektą).
7. Dėl medžių Šaltūnų g. 29A.
8. Dėl medžių Lietaus g. 12 (pagal projektą).
9. Dėl medžių Šviesos g. 6.
10. Dėl medžių Nemenčinės pl. 15F.
11. Dėl medžių T. Ševčenkos g. 25 (pagal projektą).
12. Dėl medžių Smolensko g. 10.
13. Dėl medžių Ozo g. (pagal paviršinių nuotekų tinklų Šiaurinėje g., Ukmergės g., Ozo g., Paribio g., Lūšių g., Elnių g. ir nuotekų valyklos bei kaupyklos Ozo g., Vilniaus m. sav. statybos projektą).
14. Dėl medžio Nočios g. 7.
15. Dėl medžių Vasario 16 g. 10 (pagal projektą).
16. Dėl medžių Liepų al., Trakų Vokės dvaro sodyboje (gyventojų prašymu).

NUTARTA:

1. Nustatyta, kad medžių tvarkymo (šalinimo) būdai dokumentuose nesutampa, dėl to neviseškai aišku, kuriuos medžius norima šalinti, o kuriuos palikti. Taip pat ne visos medžių rūšys pateiktame brėžinyje atitinka faktinę padėtį. Šiuos trūkumus derėtų ištaisyti, tuo pačiu teikiant prioritetą brandžių medžių apsaugai projekte. Tačiau taip pat pagirtina, jog brėžinyje stengiamasi žymėti ne tik esamų medžių (1) kelmų vietas, bet ir jų (2) polajo ir (3) šaknyo plotus. Tokia tvarka turėtų galioti visiems projektams.
2. Atsižvelgiant į statytojų patikinimą, kad jie jau pateikė savivaldybei pataisytus brėžinius, kuriuose daugelis numatytų kirsti medžių bus išsaugoti, sprendimą dėl šių medžių atidėti kitam posėdžiui – kai bus pateiktas pataisytas projektas.
3. Atlikus patikrinimą vietoje nustatyta, kad želdinių žymėjimas brėžinyje neatitinka faktinės padėties, kai kurie brandūs medžiai (pvz. klevai prie Barčių g., auga aptvertoje statyb vietės teritorijoje) nepažymėti, nors brėžinys šią teritoriją apima. Komisija daro išvadą, kad tokio brėžinio pagrindu leidimas želdiniams šalinti nėra galimas. Taip pat pažymėtina, kad daugelio medžių būklė yra bloga, dalis projektuojamos teritorijos medžių (pvz. 7 brandūs beržai) šiuo metu jau yra sausuoliai.
4. Pareiškėjai nepagrindė, kodėl medį reikėtų šalinti. Sprendžiant iš pateikto brėžinio, medis namo statyboms netrukdo, tuo tarpu požeminių garažų statyba greičiausiai reikštų viso saugomo kultūrinio sluoksnio sunaikinimą. Patikrinimo metu taip pat nustatyta, kad medis yra ne guoba, o gyvybinga geros būklės vinkšna (kitų medžių teritorijoje nėra). Tai nykstanti rūšis, jau vien dėl to medį derėtų saugoti.
5. Nustatyta, kad pareiškėjos teiginys apie kapavietės tvorelės pamatų griovimą neturi pagrindo – nėra jokių požymių, kad pamatas būtų ardomas arba kad šalia kapo auganti eglė keltų kokią nors kitokią grėsmę. Pažymėtina, kad šio brandaus medžio šaknys stabilizuoja šlaitą, sulaukydamos jį nuo erozijos.
6. Komisija konstatuoja, kad numatyti kirsti brandūs medžiai (klevai, beržai) statybai netrukdo. Be to, tai vieninteliai 7 medžiai, likę šiame sklype, projektuojamas apželdinimas nesiekia jų vertės, o sklypo gretimybėje tokių medžių taip pat nėra. Leidimo jų kirtimui neišduoti.
7. Liepos kirtimui nėra būtinybės, kadangi tokie darbai šiuo atveju gali būti atlikti ir betransėjiniu būdu, išsaugant medį. Be to, tarp medžio ir sklypo ribos yra platus ~7 metrų tarpas, kuriame taip pat galima būtų įrengti numatytą dujų įvadą.
8. Pareiškėjų pateiktuose brėžiniuose neatsispindi priežastys, dėl kurių norima šalinti medžius (arba dalį medžių). Apžiūros metu nustatyta, kad medžiai, projekte pažymėti kaip šalinami, namų statyboms netrukdo, o „gerbūvio įrengimui“ juo labiau neturėtų trukdyti – jie galėtų pagerinti namų aplinkos vaizdą ir jos rekreacinį funkcionalumą. Esant svariai priežasčiai (tai turėtų atsispindėti projekto kraštovaizdinėje dalyje, kuri Komisijai nebuvo pateikta), dalį jaunesnių medžių galima būtų persodinti. Šiuo momentu leidimui želdiniams kirsti arba persodinti nėra pakankam pagrindo.
9. Medžiai aplink namą genėti neprofesionaliai, tačiau reikšmingų pažeidimų šiuo atveju nenustatyta. Rekomenduotina atlikti kai kurių medžių lajų tvarkymą su arboristo priežiūra, prieš tai jam atlikus preliminarų vizualų įvertinimą.
10. Atsižvelgiant į apžiūros duomenis, konstatuotina, kad liepų (k. ap. 136, 176, 135, 144 cm) būklė bloga – jos sužalotos daugkartiniu netinkamu genėjimu ir užpylus kakliukus. Kita vertus, medžius

dar įmanoma išgelbėti, palaikant jų gyvybingumą ir užtikrinant stabilumą (yra gausios stresinės šakos, sausų šakų kiekis nežymus). Taip pat galima pastebėti, kad savininkai gana kruopščiai prižiūri sklype esančius želdinius, savo iniciatyva kviečiasi arboristus atlikti genėjimo darbus, o liepos yra vieninteliai medžiai, pridengiantys sklypą nuo aukštos įtampos elektros linijos. Atsižvelgdami į šias aplinkybes, rekomenduojame taikyti arboristines priemones medžių tvarkymui, visų pirma, ištyrus kamienus, redukuoti (žeminti, retinti) sužalotas medžių lajas, mažinant jų svorį, pagal galimybes formuojant antrinę lają.

11. Atsižvelgiant į tai, kad statytojai pažadėjo pateikti popierinį brėžinį apžiūrai, sprendimą atidėti kitam posėdžiui po pakartotinės apžiūros vietoje.

12. Pareiškėjų nurodytos liepų eilės palei gatvę būklė yra santykinai gera, VMŠA užsakymu atlikti genėjimo darbai atlikti neprofesionaliai, tačiau reikšminga žala medžiams nebuvo padaryta. Rekomenduotinos arboristinės medžių tvarkymo ir priežiūros priemonės (selektyvi lajų redukcija ir kt.), darbus turėtų atlikti kvalifikuoti arboristai. Pakartotinai kviesti tuos pačius ar kitus nekvalifikuotus darbininkus, kad jie savarankiškai taisytų savo pačių arba kolegų atliktą darbą, šiuo atveju nėra prasmės.

13. Atsižvelgdami į objekto dydį, sudėtingumą, medžių kiekį ir pateiktą medžiagą, kuri neleidžia kokybiškai įvertinti želdinių vietoje ir pateikti išvadą, prašome pateikti praktiškai panaudojamus (įžiūrimus) popierinius brėžinius su juose pažymėtais visais esamais medžiais ir vietomis, kur jie numatyti persodinti.

14. Esant galimybei, rekomenduotina atlikti uosio lajos profesionalų tvarkymą (saikingą genėjimą, darbus atliekant arboristams).

15. Daugumos planuojamų šalinti medžių išsaugojimas iš esmės nesuderinamas su projektiniais sprendimais. Atkreipiame dėmesį, kad kai kurie projektiniai sprendiniai, pvz. įvažiavimas į teritoriją iš Vasario 16 g., dėl kurio norima kirsti medžius ir griauti tvorą, gali naikinti kultūros paveldo objekto vertes (pvz., kapus). Taip pat siūlome pataisyti medžių numeraciją.

16. Prašome imtis priemonių, kad atliekamus Trakų Vokės dvaro sodybos centrinės reprezentacinės liepų alėjos 78 (?) medžių tvarkymo darbus prižiūrėtų arboristai ir kad nebūtų vykdomas nebutinas perteklinis genėjimas. Primename, kad ši dvaro sodyba yra valstybės saugomas nacionalinės reikšmės objektas, o ši alėja yra išskirta kultūros vertybių registre kaip jo vertingoji savybė. Netinkamas medžių tvarkymas reikšmingai neigiamai atsilieps liepų būklei ir vaizdai – prieš keletą metų taip jau buvo nutikę, kai po analogiškų prašymų buvo „sukeltos“ šių medžių lajos.

Kilus klausimų arba neaiškumų, susisiekti su Komisija (el. p. zeldynukomisija@gmail.com).

Pasitarimo pirmininkas

Pasitarimo sekretorė

